

DREPT CIVIL ȘI PROCESUAL CIVIL

ESTE OARE POSIBILĂ ÎNTOARCEREA EXECUTĂRII SILITE, ÎN IPOTEZA ANULĂRII ACTELOR EXECUTORULUI JUDECĂTORESC?

Dumitru VISTERNICEAN,
membru al Consiliului Superior al
Magistraturii, formator INJ

Gheorghe RENIȚĂ,
masterand,
Facultatea de Drept, USM

SUMAR

În studiul de față se fundamentează teza potrivit căreia întoarcerea executării silite survine și în cazul anulării actelor executorului judecătoresc. Se relevă că executarea silită este coordonată și, totodată, condusă de executorul judecătoresc, căruia legea îi conferă cele mai multe atribuții în demersul procedural de aducere la îndeplinire a obligațiilor cuprinse în documentul executoriu. De asemenea, se subliniază că actele executorului judecătoresc trebuie să fie, în mod obligatoriu, subordonate imperativului respectării legii. Atunci când se sfidează principiul legalității trebuie să survină o restabilire a situației anterioare. Finalmente, se accentuează că, *expressis verbis*, legiuitorul nu vorbește despre întoarcerea executării în ipoteza anulării actelor executorului judecătoresc. De aceea, de *lege ferenda*, s-a sugerat suplینirea acestui vid legislativ.

Cuvinte-cheie: *principiul legalității, restitutio in integrum, întoarcerea executării, actele executorului judecătoresc, debtor, creditor.*

Satisfacerea efectivă și concretă, într-un termen optim și previzibil a drepturilor și intereselor civile reprezintă dezideratul oricărui justițiabil aflat în posesia unui document executoriu, fie că el este constituit dintr-o hotărâre judecătorească, fie dintr-un alt înscris

IS THE RETURN OF ENFORCEMENT POSSIBLE IN THE HYPOTHESIS OF ANNULMENT OF THE BAILIFF'S ACTS?

SUMMARY

In the present study a thesis is being substantiated, according to which the return of enforcement can happen in the case of annulment of the bailiff's acts. It highlights that the enforcement is being coordinated and, at the same time, conducted by the bailiff, whom the law invests with most of the responsibilities in the procedural demarche of fulfillment of the obligations contained in the enforcement documents. Also, it emphasizes that his acts must be subordinated to the imperative of respecting the law. When the principle of legality is being affronted there is a need to restore the previous situation. Finally, it accentuates that *expressis verbis* the legislator does not speak about the return of enforcement in the hypothesis of annulment of the bailiff's acts. Therefore, the fill of this legislative gap has been suggested *de lege ferenda*.

Key-words: *the principle of legality, restitutio in integrum, return of enforcement, bailiff's acts, debtor, creditor.*

având un asemenea caracter. Din această perspectivă, sistemul judiciar este privit ca un serviciu public chemat să acționeze la cererea persoanei interesate, nu numai pentru a statua asupra conținutului unui raport juridic civil și a sancționa formal neexecutarea culpabilă a obligațiilor aflate în conținutul acestuia, ci și pentru a contribui, prin mijlocirea celor însărcinați de lege cu atribuții exprese, la realizarea efectivă și concretă a finalității urmărite de cel ale cărui drepturi au fost nesocotite.

În acest tablou, ce reliefează imaginea așteptărilor pe care justițiabilii le au de la sistemul judiciar în ceea ce privește conflictele de natură civilă ivite între subiectele de drept civil, desigur că executarea silită¹

¹ Executarea forțată nu este decât un substitut imperfect al executării voluntare și între aceste două extreme s-ar afla „plata celui resemnat”, obținută prin efectul presiunii psihologice, mai mult sau mai puțin puternică, asupra debitorului, pentru a-l incita să-și execute datoria [6, p.20].

joacă un rol determinant, câtă vreme reprezintă procedura special edictată pentru a înfrânge rezistența debitorului recalcitrant [15, p.1]. Existența ei își găsește justificarea tocmai în realitatea obiectivă, percepută în mod cotidian, care ne demonstrează în constant că simpla recunoaștere a dreptului creditorului, or simpla obligare a debitorului, printr-o hotărâre judecătorească, de a restabili situația anterioară dreptului încălcat, nu este, adeseori, suficientă [20, p.166].

În context, remarcă foarte plastic un cunoscut procedurist elvețian (W.J. Habscheid) că hotărârea judecătorească, prin ea însăși, chiar înzestrată cu autoritate de lucru judecat, „riscă să rămână o lovitură de sabie în apă și să nu servească cu nimic părții victorioase, în special reclamantului, dacă el nu ar putea recurge la constrângere pentru a o executa” [12, p.1041].

În considerarea forței sale executorii, hotărârea judecătorească este cea care permite creditorului să recurgă la procedura de executare silită, iar efectivitatea drepturilor în astfel de situații se concretizează prin utilizarea acestei proceduri [3, p.1]. În alți termeni, prin intermediul procedurii executării silite, recunoașterea dreptului subiectiv civil, realizată anterior în mod abstract de către instanța judecătorească în cuprinsul dispozitivului hotărârii pronunțate, prinde conturul concretului, al efectivității.

Prin pronunțarea hotărârii definitive, „principalii participanți la judecată își încheie travaliul jurisdicțional”, iar judecătorul care a rostit dreptul este absolvit de obligația realizării lui, care îi este chiar interzisă sub sancțiunea excesului de putere [7, p.23]. În acest scop, este antrenat, în mod energic, executorul judecătorească, actele căruia trebuie să fie întocmite cu respectarea, în primul rând, a principiului legalității.

În același timp, legiuitorul a oferit posibilitatea de contestare a actelor executorului judecătorească², numită de doctrina juridică „contestația la executare în materie civilă” [8, p.80-89; 11, p.44-407; 14, p.52-64; 17, p.273-325].

Desfășurarea legală a procedurii de executare silită este asigurată prin existența contestației la executare, care este mijlocul procedural prin care părțile sau terțele persoane vătămate prin executare se pot plânge instanței competente, în scopul de a obține desființarea actelor ilegale de executare [5, p.435].

După aceste scurte considerații de ordin introductiv, prezentul articol științific își propune să ofere răspuns întrebării cu care el se deschide: este oare posibilă în-

² Sediul materiei îl reprezintă Cartea întâi „Executarea hotărârilor cu caracter civil”, Titlul IV „Contestarea actelor executorului judecătorească”, Capitolul XIV „Procedura de contestare a actelor executorului judecătorească” din CE.

toarcerea executării silite în ipoteza anulării actelor executorului judecătorească?

Întâi de toate, precizăm că la elaborarea studiului de față, punctul de plecare l-a constituit motivarea unei soluții de speță. Astfel, s-au reținut următoarele: *La 19 martie 2013, V.G. a depus cerere de chemare în judecată împotriva executorului judecătorească M.C. și ÎM OMF „M.” SRL cu privire la întoarcerea executării. (...)*

Solicită reclamantul încasarea de la ÎM OMF „M.” SRL a sumei de 50612,07 lei încasați anterior cu titlu de datorie și încasarea de la executorul judecătorească M.C. a sumei de 5 624,23 lei încasați cu titlu de onorariu.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani din mun. Chișinău din 18 noiembrie 2013, acțiunea a fost admisă integral și întoarsă executarea, prin încasarea de la executorul judecătorească M.C. în beneficiul lui V.G. a sumei de 5 624,23 lei încasată cu titlu de onorariu și de la ÎM OMF „M.” SRL a sumei de 50 612,07 lei încasați cu titlu de datorie.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2014, au fost admise apelurile declarate de către executorul judecătorească M.C. și ÎM OMF „M.” SRL, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 31 martie 2014, V.G., reprezentat de avocatul O.B., a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe. (...)

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel din considerentele ce urmează. (...)

Astfel, instanța de apel, stabilind circumstanțele care au o importanță pentru soluționarea justă a pricinii, având la bază cumulul de probe prezentate de părți și în corespundere cu prevederile art.130 CPC, corect a ajuns la concluzia respingerii integrale a acțiunii lui V.G. În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că, înaintând acțiunea împotriva executorului judecătorească, C.M. și ÎM OMF „M.” SRL, V.G. solicită întoarcerea executării ordonanței Judecătoriei Ungheni nr.2r/0-1650/12009 din 25 iunie 2009 prin care s-a dispus încasarea de la el în beneficiul ÎM OMF „M.” SRL a datoriei în sumă de 66 343,19 lei și a taxei de stat în mărime de 995,15 lei, iar în total - suma de 67 338,34 lei.

Drept temei de întoarcere a executării, V.G. invocă faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Râșcani din mun. Chișinău din 21 septembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2012, a fost admisă contestația sa și anulate actele executorului judecătorească C.M. emise în cadrul procedurii de executare

a ordonanței, și anume: încheierea privind intentarea procedurii de executare nr.081-78/2010 din 11 noiembrie 2010, în partea ce se referă la sechestrarea mijloacelor bănești în sumă totală de 74 217,14 lei de pe contul bancar deținut de el la BC „M.” SA, ordinul incaso nr.3 din 01 decembrie 2010 privind încasarea sumei de 56 236,30 lei, ordinul de plată nr.7 din 06 decembrie 2010 privind transferul sumei de 56 236,30 lei în contul ÎM OMF „M.” SRL și ordinul de plată privind încasarea onorariului executorului judecătoresc în sumă de 5 624,23 lei.

Conform art.157 din CE al RM, întoarcerea executării are loc în cazul în care hotărârea executată se anulează și, după rejudecarea pricinii, se adoptă o hotărâre prin care acțiunea se respinge parțial sau integral ori o încheiere de încetare a procesului sau de scoatere a cererii de pe rol, instanța de judecată dispune din oficiu restituirea către pârât (debitor), din contul reclamantului (creditorului), a tot ceea ce s-a încasat în temeiul hotărârii anulate, precum și a cheltuielilor de executare.

Colegiul reține că în sensul normei legale enunțate se înțelege că întoarcerea executării hotărârii judecătorești are loc doar în cazul în care hotărârea executată se anulează, iar după rejudecarea pricinii se adoptă o nouă hotărâre prin care acțiunea se respinge integral, sau se emite o încheiere de scoatere a cererii de pe rol ori de încetare a procesului.

Însă, la caz se constată că ordonanța Judecătoriei Ungheni din 25 iunie 2009, care, în sensul art.157 alin.(1) din CE al RM, este hotărârea executată, nu a fost anulată de către instanța de judecată și este în vigoare, cu atât mai mult că nici nu a fost contestată de către V.G. Aici este important de menționat că V.G. a contestat doar actele executorului judecătoresc C.M. emise în cadrul procedurii de executare a ordonanței Judecătoriei Ungheni din 25 iunie 2009. Iar faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 21 septembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2012, contestația lui V.G. a fost admisă, iar actele executorului judecătoresc emise în legătură cu executarea ordonanței Judecătoriei Ungheni din 25 iunie 2009 au fost anulate, nu constituie și temei de întoarcere a executării ordonanței (hotărârii) executate. Or, o condiție obligatorie de întoarcere a executării hotărârii judecătorești este anularea hotărârii executate.

În circumstanțele relatate și dat fiind faptul că ordonanța Judecătoriei Ungheni din 25 iunie 2009 a fost executată, dar nu a fost anulată, instanța de apel, prin prisma prevederilor art.157 alin.(1) din CE al RM, corect a constatat ilegalitatea hotărârii primei instanțe și justificat a stabilit netemeinicia cerințelor înaintate de V.G. cu privire la întoarcerea executării ordonanței Judecătoriei Ungheni din 25 iunie 2009 [4].

În opinia noastră, principiul legalității și principiile efectelor nulității justifică soluția privind întoarcerea executării silită în cazul anulării actelor executorului judecătoresc.

Pentru a ne întări poziția, accentuăm că, în corespundere cu art.2 din CE al RM, al cărui *nomen iuris* este *Principiul legalității*, stipulează: „Executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative”.

Consacrarea principiului legalității executării silită prin art.2 din CE al RM nu reprezintă decât firescul reflex, la nivel execuțional, al prevederilor art.2 și 4 din CPC al RM, care și ele instituie principiul fundamental al legalității, dispunând că procesul civil se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legii.

Uzând de o exprimare foarte sintetică, putem, așadar, spune că executarea silită, în toate detaliile ei particulare și în ansamblul său, trebuie să se realizeze cu respectarea strictă a legii. Această obligație le revine, în mod specific și în egală măsură, tuturor participanților la executare.

Executarea silită este coordonată și totodată condusă de executorul judecătoresc, căruia legea îi conferă cele mai multe atribuții în demersul procedural de aducere la îndeplinire a obligațiilor cuprinse în titlul executoriu. Acțiunile acestuia trebuie să fie, în mod obligatoriu, subordonate imperativului respectării legii și principiului disponibilității, ce rămâne în continuare funcțional chiar și în această fază. Oricât de liberală este această profesie, executorul judecătoresc nu reprezintă nici în accepțiunea legii și nici în conjunctura art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (în continuare – CEDO) o garanție de independență și imparțialitate, astfel că, în mod firesc, actele de procedură întocmite de acesta se bucură doar de o prezumție de legalitate, care poate fi însă răsturnată prin proba contrară. Această probă contrară, privind nelegalitatea ori neconformitatea actelor de executare silită cu documentul executoriu se poate realiza în fața instanței de judecată, prin intermediul contestației la executarea silită ce constituie așadar acel mijloc procesual care asigură controlul judecătoresc al actelor de executare silită, ori a refuzului executorului de a îndeplini un act de executare silită de către instanța de judecată competentă privită ca tribunal stabilit prin lege, independent și imparțial, care satisface cerințele CEDO din perspectiva dreptului la un proces echitabil.

În doctrina juridică, pe bună dreptate, s-a arătat că dreptul părților de a contesta actele executorului judecătoresc nu (sublinierea ne aparține – n.a.) este

rezumat la înțelesul noțiunii de „act de executare” din cadrul art.65 alin.(1) din CE al RM, ce se referă doar la încheieri, procese verbale și alte acte de procedură. Noțiunea „act de executare” are un înțeles mai larg și include atât documentele ce le emite executorul judecătoresc cât și faptele, adică acțiunile sau inacțiunile sale. Prin urmare, părțile sunt în drept să conteste documentele emise de executorul judecătoresc, precum și faptele lui [9, p.333; 19, p.392].

Totodată, s-a postulat că actele emise de către executorul judecătoresc sunt acte de procedură, în limbaj juridic prin acte de procedură înțelegându-se orice manifestare de voință și orice operație juridică făcută în cursul și în cadrul procesului civil de către instanța de judecată, părți sau ceilalți participanți la proces, în legătură cu exercitarea drepturilor sau îndeplinirea obligațiilor lor procesuale, respectiv – în vederea producerii unor efecte juridice în plan procesual [10, p.11-12].

Actele executorului judecătoresc sunt plasate sub controlul instanței de judecată, oferind participanților la procedura de executare garanția legalității actelor de executare, a căror verificare va fi făcută prin intermediul instanței de judecată și, totodată, asigurând indirect independența executorului judecătoresc, acțiunile acestuia fiind pasibile de a fi anulate doar prin hotărârea instanței de judecată [19, p.332]. Instanța de judecată are rolul de a cenzura legalitatea actelor de executare întreprinse, prin intermediul căreia se realizează satisfacerea efectivă a dreptului subiectiv recunoscut creditorului prin documentul executoriu. Pe această axă concepțională, deducem că anume contestarea actelor executorului judecătoresc este, așadar, singura cale procesuală din faza de executare silită care declanșează controlul legalității actelor de executare silită.

Instituția „contestației la executarea silită” a fost apreciată ca importantă din două puncte de vedere:

- calea contestației la executare este deschisă oricărei persoane care pretinde că a fost lezată în drepturile sale prin acte execuționale ilegale;
- contestația la executare reprezintă modalitatea juridică procesuală care are menirea de a înlătura orice ilegalitate ce se poate ivi în activitatea de executare silită [15, p.14].

Subscriem la aceste raționamente, opinând, în plus, că procedura contestației la executare trebuie să fie însoțită de garanții suficiente pentru protecția dreptului de proprietate al tuturor părților implicate în proces, prin însuși faptul de a oferi posibilitatea de a

contesta actele executorului judecătoresc, iar, în cazul admiterii contestației, persoanelor interesate trebuie să li se ofere dreptul la întoarcerea executării prin restabilirea situației anterioare acestora. Anularea actelor executorului judecătoresc poate fi dispusă numai de instanța judecătorească, în urma examinării temeiniciei și legalității lor în contradictoriu. În același timp, la soluționarea cererii de întoarcere a executării, numai instanțele judecătorești sunt competente să stabilească dacă cel care o solicită este sau nu îndreptățit să obțină restituirea bunului (bunurilor) ori a valorii luate prin executarea silită.

După această clarificare, relevăm că în speța reprodusă *supra* instanța de apel și cea de recurs s-a ghidat de o interpretare *ad literam* a art.157 din CE al RM, prevalându-se de argumentul precum că nu este îndeplinită o condiție obligatorie pentru dispunerea întoarcerii executării, și anume: anularea hotărârii executate (ordonanței, în speță). Din circumstanțele cauzei deduse judecății reiese că prin actele executorului judecătoresc M.C. au fost sechestrate și încasate mijloacele bănești în valoare de 57 143, 35 lei care reprezintă plăți salariale³ convenite în legătură cu activitatea de muncă și pensionarea de la CT Ungheni al SA „M.”, acte ce au fost anulate de instanța de judecată. Însă, ordonanța judecătorească nu a fost anulată, motiv pentru care instanța de apel și cea de recurs au considerat că nu poate fi refăcut drumul executării, lipsind o condiție prevăzută la art.157 din CE al RM – anularea hotărârii judecătorești. Considerăm că aplicarea inerțială a acestei logici ar conduce la soluții banale. De exemplu, în cazul îndeplinirii documentului executoriu ca urmare a realizării bunurilor ce nu pot fi urmărite (art.89 din CE al RM) sau a veniturilor ce nu pot fi urmărite (art.110 din CE al RM), iar anularea actelor prin care au fost realizate aceste bunuri sau venituri (prohibite de a fi urmărite prin voința legiuitorului), nu ar presupune o restabilire a situației anterioare întrucât hotărârea judecătorească nu este anulată. Sau, o altă ipoteză: prezentarea documentului executoriu după omiterea teremenelor inserate la

³ În acord cu art.106 alin.(2) din CE al RM, „Din salariul și din alte venituri ale debitorului pot fi reținute, în baza unui document executoriu, nu mai mult de 20%, iar în baza câtorva documente executorii - nu mai mult de 50% din cuantumul lor până la achitarea deplină a sumei urmărite”. Conform alin.(3) al aceluiași articol, „În caz de urmărire a pensiei de întreținere, a sumelor pentru repararea prejudiciului cauzat prin schilodire sau prin o altă vătămare a sănătății, precum și în legătură cu pierderea întreținătorului și a sumelor pentru repararea daunei cauzate prin tâlhărie sau prin sustragere de bunuri, reținerea constituie nu mai mult de 70% din salariu și din alte venituri”.

art.16 din CE al RM⁴, fără a fi repus în acest termen, iar executorul judecătoresc fiind în cădășie cu creditorul sau din imprudență, necunoaștere, etc. ar intenta procedura executării silite și ar executa documentul executoriu. Respectiv, dacă în acest caz s-ar contesta și s-ar anula actele executorului judecătoresc, nu ar trebui să fie restabilită situația anterioară, deoarece hotărârea judecătorească nu a fost anulată. O astfel de interpretare este susceptibilă de alunecare în arbitrar și nu se pretează voinței legiuitorului. Toate acestea ne demonstrează că este inechitabil ca să nu opereze întoarcerea executării silite efectuate în baza unui act anulat și că art.157 din CE al RM necesită a fi perfecționat.

Sub acest aspect, amintim că în cauza Unistar Ventures GmbH versus Republica Moldova, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a statuat: „(...) nerestituirea prestațiilor ca urmare a anulării actului în baza căruia s-au făcut, constituie o încălcare cumulativă a art.6 §1 și art.1 din Protocolul 1 din CEDO” [1]. În viziunea noastră, în speța pilduită nu s-a ținut cont de spiritul legii ce rezultă din interpretarea sistemică. În concreto, din coroborarea art.2, 161 din CE al RM și a art.219 Cod civil al RM desprindem că anularea actelor executorului judecătoresc implică atunci când este posibil, o refacere a drumului înconjurat de ilegalități. În alți termeni, atâta timp cât contestația la executare a fost admisă, întoarcerea executării silite și restabilirea situației anterioare sunt obligatorii.

*Parafrazând o opinie doctrinară, raționăm că este de neconceput că debitorul care a contestat actele executorului judecătoresc urmărește doar obținerea unei hotărâri de anulare a acestora, care, din perspectiva sa, ar putea reprezenta cel mult o „coală de hârtie”, rodul unei satisfacții exclusiv morale, ci pentru a obține realizarea efectivă, palpabilă a dreptului său [7, p.23] prin restabilirea situației anterioare atunci când este posibil. Această concluzie derivă prin prisma principiului legalității și a efectelor nulității (în particular, retroactivitatea și *restitutio in integrum*).*

Supra am afirmat că anularea actelor executorului judecătoresc implică, atunci când este posibil, o refacere a drumului executării (bineînțeles, când sunt prezente și alte condiții pentru a dispune întoarcerea

executării⁵), deoarece în anumite ipoteze ar fi suficientă doar anularea actului întreprins de executorul judecătoresc. *Ab absurdo sensu*, nu este posibil să intervină întoarcerea executării silite atunci când nicio valoare patrimonială nu a ieșit din patrimoniul celui împotriva căruia s-a derulat procedura de executare silită. De asemenea, în cazul în care este anulată încheierea executorului judecătoresc privind restituirea documentului executoriu (fără a fi executat), nu se poate pune problema întoarcerii executării silite. Șirul unor astfel de exemple poate continua, dar cert este faptul că, dacă s-a anulat un act⁶ al executorului judecătoresc, trebuie analizată și chestiunea privind întoarcerea executării realizată prin acest act.

Totuși, în sensul dat, poate să apară în mod firesc întrebarea: cum rămâne cu obligațiile ce i se incumbă debitorului prin documentul executoriu în ființă? Răspunzând la această întrebare, consemnăm că contestația la executare vizează doar împrejurări survenite după începerea executării silite și care sunt legate de modul de aducere la îndeplinire a dispozițiilor cuprinse într-un document executoriu. De aceea, pe calea contestației la executare nu pot fi invocate acte sau împrejurări de natură a diminua sau stinge datoria, dacă asemenea acte sau împrejurări existau la data soluționării cauzei. Asemenea împrejurări pot constitui doar temei pentru exercitarea căilor legale de atac, iar nu pentru exercitarea contestației la executare [13, p.994]. Pe cale de consecință, considerăm că acestea (documentele executorii) pot fi executate silit, însă, prin acte ce se circumscriu rigorilor legale.

În această ordine de idei, comentatorii Codului de executare al RM, au menționat just: „Dat fiind faptul că procedura de executare, prin esența sa, implică o serie de acte de constrângere, importanța respectării principiului legalității este evidentă” [18, p.18]. Într-adevăr, executorul judecătoresc nu se poate ghida de dezideratul „scopul scuză mijloacele”, când scopul ar fi realizarea (executarea) documentului executoriu, iar mijloacele – actele întreprinse de către acesta (executorul judecătoresc).

De lege lata, executorul judecătoresc este localizat în centrul activității de executare, articulându-i

⁴ În concordanță cu art.16 alin.(1) din CE al RM, „Titlul executoriu poate fi prezentat spre executare în decursul a 3 ani de la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești în al cărei temei a fost emis, dacă legea nu prevede altfel”.

⁵ Pentru a dispune întoarcerea executării silite sunt necesare întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: anularea documentului executoriu, cererea celui interesat și executarea parțială sau totală a documentului executoriu [16, p.56].

⁶ Folosim singularul, bazându-ne pe premisa conform căreia folosirea unui cuvânt la singular presupune și pluralul acestuia, și viceversa.

încă mai puternic și mai expresiv poziția de protagonist al urmăririi silite. Chiar dacă inițiativa executării îi aparține creditorului, după declanșarea ei executorul judecătoresc devine personajul-cheie, el imprimând ritmul, evoluția și determinând, finalmente, destinul executării silite pe care o realizează. De pregătirea sa profesională, de măsura implicării sale în actele și activitățile de executare, de preocuparea sa pentru legalitatea executării silite și, nu în ultimul rând, de abilitatea și inspirația sa depind, de multe ori, soarta urmăririi și, cât se poate de direct, promptitudinea și efectivitatea ei [6, p.20].

În concluzie, sintetizând cele reliefate mai sus, menționăm că: este posibilă întoarcerea executării silite, în ipoteza anulării actelor executorului judecătoresc.

Totodată, demersul nostru ar fi incomplet dacă nu am veni cu o propunere *de lege ferenda*, care ar plasa dilema de care ne ocupăm aici în albia ei firească. Soluția pe care o promovăm reprezintă un exercițiu de hermeneutică juridică a unor texte normative prin decelarea voinței legiuitorului. Într-adevăr, *expressis verbis*, legiuitorul nu vorbește în art.157 din CE al RM despre întoarcerea executării în ipoteza anulării actelor executorului judecătoresc. Iată de ce sugerăm legiuitorului completarea art.157 din CE al RM cu sintagma „anularea actelor executorului judecătoresc”⁷. În acest fel, s-ar evita tălmăcirile nocive și s-ar îmbunătăți calitativ cadrul normativ în materia întoarcerii executării silite.

Referințe bibliografice:

1. Case of Unistar Ventures GmbH versus Moldova. Judgment of 9 December 2008. [Accesat 25.01.2016] Disponibil: <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=00190169>
2. Cotoi E. *Întoarcerea executării silite*. În: Revista Română de Executare Silită, 2010, nr.4, p.25-36.
3. Couchez G., Lebeau D. *Voies d'exécution*. 11e édition. Paris: Dalloz, 2013. 342 p.
4. Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 ianuarie 2015. Dosarul nr.2ra-6/15. [Accesat 25.01.2016]

5. Deleanu I. *Tratat de procedură civilă*. Vol. III. Arad: Servo-Sat, 2000. 316 p.
6. Deleanu I., Mitea V., Deleanu S. *Noul Cod de procedură civilă: Comentarii pe articole*. Vol. II. București: Universul Juridic, 2013. 646 p.
7. Deleanu I., Mitea V., Deleanu S. *Tratat de procedură civilă: Noul Cod de procedură civilă*. Vol. III. București: Universul Juridic, 2013. 1030 p.
8. Fanu-Moca A., Roșu C. *Contestația la executare în noul Cod de procedură civilă*. În: Revista de științe juridice, 2013, vol.23, nr.1, p.80-89.
9. *Drept procesual civil. Partea Specială: Curs universitar / Redactor științific: Cojuhari Al. Chișinău: Tipografia Centrală, 2009. 440 p.*
10. Gârbuleț I. *Actele executorului judecătoresc: Rezumatul tezei de doctorat*. Sibiu, 2014. 40 p.
11. Hurubă E. *Contestația la executare în materie civilă*. București: Universul Juridic, 2011. 450 p.
12. Leș I. *Tratat de drept procesual civil*. Ediția a V-a. București: C.H. Beck, 2010. 1216 p.
13. Leș I. *Noul Cod de procedură civilă: Comentariu pe articole*. București: C.H. Beck, 2013. 1440 p.
14. Leș I. *Contestația la executare în reglementarea noului Cod de procedură civilă*. În: Revista Română de Executare Silită, 2013, nr.1, p.52-64.
15. Lucaciuc Șt. I. *Contestația la executare în reglementarea noului Cod de procedură civilă*. București: Hamangiu, 2014. 480 p.
16. Reniță Gh. *Întoarcerea executării silite: aspecte teoretice și practice*. În: Revista Institutului Național al Justiției, 2015, nr.1, p.43-48.
17. Ungureanu A. M. *Contestația la executare în procesul civil*. București: Universul Juridic, 2012. 514 p.
18. Visternicean D. ș.a. *Comentariul Codului de executare al Republicii Moldova*. Cartea I: Executarea hotărârilor cu caracter civil. Chișinău: „Bons Offices” SRL, 2010. 304 p.
19. Visternicean D., Belei E. *Implicarea instanței de judecată în executarea hotărârilor judecătorești definitive*. În: Manualul judecătorului pentru cauze civile / Coordonatori: Poalelungi M., Belei E., Sârcu D. Ediția a II-a. Chișinău: Tipografia Centrală, 2013, p.319-342.
20. Visternicean D. *Evoluția procedurii de executare în Republica Moldova*. În: Revista Națională de Executare Silită din Republica Moldova, 2015, nr.1, p.166-167.

⁷ Apropo, o astfel de abordare este îmbrățișată de art.722 din noul CPC al României, care statuează: „În toate cazurile în care se desființează titlul executoriu sau însăși executarea silită (sublinierea ne aparține – n.a.), cel interesat are dreptul la întoarcerea executării, prin restabilirea situației anterioare acesteia” [2, p.25-36].

